ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส

Eucalyptus camaldulensis Dehn.

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้
พ.ศ. 2548

สารบัญ

	หน้า
1. ลักษณะทั่วไป	1
2. การขยายพันธุ์	3
3. การบำรุงดูแลรักษากล้าไม้	13
4. การเตรียมพื้นที่ปลูก	16
5. การปลูก	20
6. การบำรุงดูแลรักษา	21
7. การเจริญเติบโต	24
8. การตัดฟัน และการไว้หน่อ	25
9. การปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา	27
10.ประโยชน์ของไม้ยูคาลิปตัส	31
11.การตลาดไม้ยูคาลิปตัส	33

ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส

Eucalyptus camaldulensis Dehn.

ยูคาลิปตัสเป็นไม้ต่างประเทศมีมากกว่า 700 ชนิด มีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปออสเตรเลียเป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยได้เริ่มนำยูคาลิปตัสชนิดต่างๆ มาทดลองปลูกประมาณปี พ.ศ. 2493 แต่ได้มีการทดลองปลูกกันจริงๆ เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2507 ปรากฏว่าไม้ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส (*Eucalyptus camaldulensis* Dehn.) สามารถเจริญเติบโตได้ในแทบทุกสภาพพื้นที่ และมีอัตราการเจริญเติบโตสูงจึงนิยมปลูกกันมากอย่างแพร่หลาย

ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส สามารถเจริญเติบโตได้ในทุกสภาพของดินแทบทุกประเภท ตั้งแต่พื้นที่ริมน้ำ ที่ราบน้ำท่วมถึงบางระยะในรอบปี แม้แต่ดินที่เป็นทรายและมีความแห้งแล้งติดต่อกันเป็นเวลานาน พื้นที่ดินเลวที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า 650 มิลลิเมตรต่อปี รวมทั้งพื้นที่ที่มีดินเค็ม ดินเปรี้ยว แต่ยูคาลิปตัสจะไม่ทนทานต่อดินที่มีสภาพเป็นหินปูนสูง

1. ลักษณะทั่วไป

ลำต้น เป็นไม้ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีความสูง 24 - 26 เมตร และอาจสูงถึง 50 เมตร ความโตทางเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 - 2 เมตร หรืออาจโตมากกว่านี้ รูปทรงสูง เปลาตรง และ มีกิ่งก้านน้อย

ใบ เป็นคู่ตรงข้ามเรียงสลับกัน ลักษณะใบเป็นรูปหอก มีขนาด 2.5 -12 x 0.3 - 0.8 นิ้ว ก้านใบยาว ใบสีเขียวอ่อนทั้งสองด้าน บางครั้งมีสีเทาใบบางห้อยลง เส้นใบมองเห็นได้ชัด

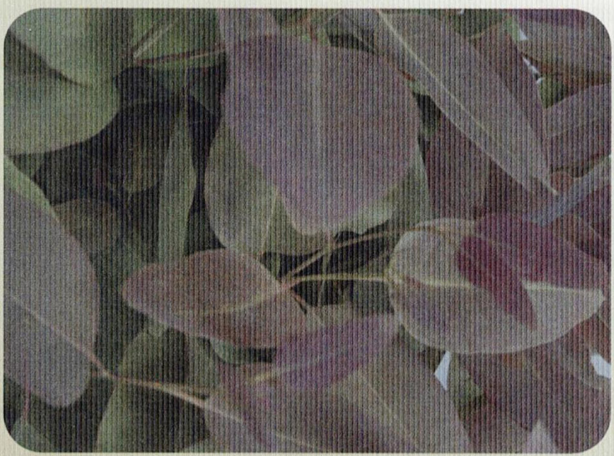

เปลือก มีลักษณะเรียบเป็นมัน มีสีเทาสลับสีขาวและน้ำตาลแดงเป็นบางแห่ง เปลือกนอกจะแตกร่อนเป็นแผ่นหลุดออกจากผิวของลำต้น เมื่อแห้งและลอกออกได้ง่ายในขณะสดหลังจากการตัดฟัน เปลือกนอกหนาประมาณ 1/2 เซนติเมตร

เมล็ด ขนาดเล็กกว่า 1 มิลลิเมตร สีเหลือง เมล็ด 1 กิโลกรัม มีเมล็ดประมาณ 1 - 200,000 เมล็ด

ช่อดอก เกิดที่ข้อต่อระหว่างกิ่งกับใบ มีก้านดอกเรียวยาว และมีก้านย่อยแยกไปอีก ออกดอกเกือบตลอดปีออกดอกปีละ 7 - 8 เดือน ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของต้นไม้บางครั้งมีทั้งดอกตูม ดอกบาน ผลอ่อน และผลแก่ในกิ่งเดียวกัน

ผล มีลักษณะครึ่งวงกลม หรือรูปถ้วย มีขนาด 0.2-0.3 x 0.2-0.3 นิ้ว ผิวนอกแข็ง เมื่อยังอ่อนอยู่จะมีสีเขียว และจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่ เมื่อผลแก่ปลายผลจะแยกออก ทำให้เมล็ดที่อยู่ภายในร่วงหล่นออกมา

ลักษณะเนื้อไม้ มีแก่นสีน้ำตาล กระพี้สีน้ำตาลอ่อน กระพี้และแก่นสีแตกต่างเห็นได้ชัด ไม้ยูคาลิปตัส ที่มีอายุมากขึ้นจะมีสีน้ำตาลแดงเข้มกว่าไม้อายุน้อย เนื้อไม้มีลักษณะค่อนข้างละเอียด เสี้ยนสน บางครั้งบิดไปตามแนวลำต้น เนื้อไม้แตกง่ายหลังจากตัดฟันตามแนวยาวขนานลำต้น แต่ถ้าทำให้ถูกหลักวิธีก็สามารถนำมาเลื่อยทำเครื่องเรือนและก่อสร้างได้

2.การขยายพันธุ์

ยูคาลิปตัสก็เหมือนพืชชนิดอื่น ๆที่สามารถทำการขยายพันธุ์ได้หลายวิธี แต่วิธีที่เหมาะสมมีอยู่ด้วยกัน 3 วิธีคือ การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด (Seeding) การปักชำ (Cutting) และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (Tissue Culture) ที่สำคัญพื้นที่ที่จะทำการขยายพันธุ์ควรอยู่ใกล้แหล่งน้ำเพราะในการจัดเตรียมกล้าไม้จนกว่าจะนำไปปลูกในพื้นที่ต้องใช้ปริมาณน้ำมากพอสมควรในการบำรุงดูแลรักษา ซึ่งลักษณะการขยายพันธุ์แต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

1.การเพาะเมล็ด (Seedling)

การขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดเป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากเป็นการขยายพันธุ์ที่สะดวก ใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถพิจารณาการเพาะชำจัด

เตรียมกล้าไม้ได้ตามปริมาณ หรือจำนวนที่ต้องการปลูกได้ แต่จะมีข้อเสียที่กล้ายูคาลิปตัสที่เพาะชำอาจกลายพันธุ์ และมีลักษณะด้อยที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ลำต้นคดงอ เวลานำไปปลูกการเจริญเติบโตของต้นไม้ไม่สม่ำเสมอไปทั่วทั้งแปลงและต้นไม้มีการแตกกิ่งก้านมากเกินไป เป็นต้น

การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดควรทำระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เพราะระยะเวลาดังกล่าวจะทำให้สะดวกและได้ผลดี เนื่องจากหมดฤดูฝนและอากาศก็ไม่ร้อนจนเกินไป ทำให้การย้ายชำกล้าไม้จะมีเปอร์เซ็นต์การรอดตายสูง เมื่อกล้างอกมีอายุ 18 วัน เลี้ยงไว้ในถุงชำอย่างน้อย 2 - 3 เดือน จะมีความสูงประมาณ 25 เซนติเมตร ขนาดดังกล่าวเหมาะสมที่จะนำไปใช้ปลูกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมพอดี ซึ่งลักษณะการเพาะเมล็ดมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แปลงเพาะเมล็ด ควรจัดทำแปลงเพาะให้มีแสงแดดส่องถึงพอประมาณไม่ควรทำในที่โล่งเพราะจะทำให้กล้ายูคาลิปตัสที่เพิ่งงอกออกจากเมล็ดเหี่ยวเฉาตายได้ ขนาดของแปลงเพาะชำควรกว้างประมาณ 1 เมตร เพื่อจะได้สะดวกในการปฏิบัติงานและง่ายต่อการคำนวณเนื้อที่ที่จะใช้หว่านเมล็ดอีกด้วย ส่วนความยาวแล้วแต่ความเหมาะสมของพื้นที่นั้น ขอบแปลงควรก่อด้วยอิฐบล็อค ซึ่งจะทำให้แข็งแรงและทนทานพื้นแปลงควรเป็นแบบเปิดและไม่มีสิ่งขวางกั้น เพราะเมื่อเวลาฝนตกหรือรดน้ำมากเกินไป น้ำจะได้ไม่ท่วมขังแต่จะซึมลงดินได้สะดวก และควรมีฝาครอบแปลง โดยใช้ไม้ทำขอบขนาดเท่าแปลงบุด้วยลวดตาข่าย เพื่อป้องกันแมลงหรือสัตว์ที่ชอบกินหรือทำลายเมล็ดและกล้าไม้ในเวลากลางคืน กลางวันเปิดให้ได้รับแสงและควรมีผ้าพลาสติกสำหรับคลุมลงบนฝาครอบแปลงเวลาฝนตกด้วย ถ้าเพาะเมล็ดจำนวนไม่มากนัก ควรเพาะลงในกระบะไม้หรือถาดพลาสติกซึ่งจะทำให้ดูแลรักษาง่าย สะดวกเวลาย้ายชำ สามารถยกไปทั้งกระบะ เมื่อชำไม่หมดก็ยกกลับมาไว้ที่เดิมได้

1.2 ดินเพาะเมล็ด ควรเป็นดินร่วนปนทรายมีการระบายน้ำได้ดี โดยแยกเอาเศษไม้หินและกรวดออกเสียก่อน แล้วจึงใส่ดินลงแปลงเพาะให้เต็มเสมอกับขอบ

แปลง เกลี่ยให้ได้ระดับเสมอกับขอบแปลงทุกด้าน รดน้ำดินในแปลงและทิ้งไว้ให้ดินเกาะตัวก่อน จึงหว่านเมล็ดเมื่อเพาะเมล็ดครั้งหนึ่งแล้ว ควรเปลี่ยนดินในแปลงหรือกระบะใหม่ ตากแปลงทิ้งไว้สัก 2-3 วัน เพื่อฆ่าเชื้อราที่จะเป็นอันตรายต่อเมล็ดหรือกล้าไม้ที่เราจะเพาะครั้งต่อไป

1.3 การหว่านเมล็ด เมล็ดยูคาลิปตัสมีขนาดเล็กมากและมีกากปนอยู่ จึงควรหว่านเมล็ดให้มีระยะสม่ำเสมอคลุมพื้นที่โดยตลอดและไม่ให้เมล็ดซ้อนกัน โดยนำเมล็ดผสมกับทรายละเอียดอีก 2 เท่าตัว เพื่อจะได้ช่วยการกระจายของเมล็ดที่หว่านได้ดีขึ้น เมื่อหว่านเมล็ดเสร็จแล้วให้ใช้ทรายโรยทับบางๆ หนาประมาณ 1-2 มิลลิเมตร เกลี่ยให้เรียบแล้วจึงรดน้ำ

1.4 การรดน้ำแปลงเพาะ ขณะที่เมล็ดยังไม่งอก ควรรดน้ำทั้งเช้าและเย็น เพื่อให้ดินในแปลงชื้นอยู่เสมอ โดยใช้บัวรดน้ำชนิดที่หัวเป็นฝอยละเอียดหรือใช้ถังพ่นยาก็ได้ น้ำที่ใช้รดถ้าผสมยาฆ่าเชื้อราด้วยจะเป็นการดี เมล็ดจะงอกหลังจากเพาะชำประมาณ 7-10 วัน เมื่อเมล็ดงอกแล้งควรลดการให้น้ำลงเป็นวันละครั้งในตอนเย็นหรือวันเว้นวัน หรือเมื่อเห็นว่าดินในแปลงแห้ง เพื่อป้องกันกล้าไม้เกิดโรคเน่าคอดิน (Damping off) เนื่องจากดินชื้นแฉะเกินไป

1.5 การย้ายชำ

สามารถทำได้ 2 วิธี คือ ใช้ถุงพลาสติก และใช้ถาดเพาะชำ ซึ่งแต่ละวิธีมีรายละเอียดในการปฏิบัติ ดังนี้

1.5.1 การย้ายชำโดยใช้ถุงพลาสติก ถือได้ว่าเป็นวิธีที่นิยมกันมากเนื่องจากสะดวกและง่ายในการปฏิบัติ หรือเคลื่อนย้ายไปปลูกในพื้นที่ ซึ่งถุงพลาสติกที่ใช้ควรมีขนาด 10 x 17 เซนติเมตร หรือ 4 นิ้ว X 6.5 นิ้ว หนาประมาณ 0.10 มิลลิเมตร โดยถุงพลาสติก 1 กิโลกรัม จะมีจำนวนถุงประมาณ 700 ถุง ก่อนนำไปบรรจุดินต้องเจาะรูก่อน เพื่อช่วยระบายน้ำส่วนเกินออกจากถุงเมื่อเวลารดน้ำหรือฝนตกมากเกินไป ถ้าน้ำขังอาจทำให้เกิดโรคเน่าคอดินแก่กล้าไม้ขณะยังเล็กได้ โดยใช้เหล็กเจาะสายปะเก็นขนาด 2 หุน ซึ่งจะเจาะได้เร็วและคราวละมาก ๆ โดยเจาะสูง จากก้นถุง 5 เซนติเมตร และ 3 เซนติเมตร ตำแหน่งละ 2 รู แต่ละรูห่างกันประมาณ 5 เซนติเมตร เมื่อคลี่ถุงออกแต่ละถุงจะมี 8 รู เวลาบรรจุดินใส่ถุงและขยุ้มก้นแต่งให้แบนราบแล้ว 4 รูล่างจะอยู่บริเวณขอบก้นถุงพอดีดินสำหรับบรรจุถุงชำควรเป็นดินร่วนปนทรายซึ่งมีการระบายน้ำดี ก่อนบรรจุควรทุบให้ละเอียด แยกกรวด หิน เศษหญ้าออกก่อน หากดินแห้งเกินไปให้รดน้ำดินเล็กน้อย เพื่อให้ดินเกาะตัวกันทำให้บรรจุได้ง่าย กระแทกถุงให้ดินแน่น ขยุ้มพับก้นถุงให้เรียบเพื่อสะดวกในการจัดเรียงถุง

ขนาดของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่พอเหมาะแก่การย้ายชำควรมีความสูงราว 1.30 เซนติเมตร รากแก้วยาวประมาณ 1 เซนติเมตร หรืออายุประมาณ 18 วัน มีใบจริงประมาณ 1 คู่ซึ่งเมื่อย้ายชำจะมีเปอร์เซ็นต์การรอดตายสูง ก่อนชำกล้าไม้ต้องรดน้ำในถุงเสียก่อน เพื่อให้ดินชื้นและเกาะตัวซึ่งกันและกัน ปล่อยทิ้งไว้สักครู่แล้วรดน้ำซ้ำลงไปอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้น้ำซึมลงไปทั่วถุง ปกติแล้วจะรดน้ำทิ้งไว้ในตอนเช้าและชำกล้าไม้ในตอนบ่าย เพื่อให้กล้าไม้ถูกแดดน้อยในวันที่ทำการย้ายชำ

การถอนกล้าไม้ในแปลงเพาะ ควรรดน้ำในแปลง เพาะให้ชุ่มเสียก่อนเพื่อให้ถอนกล้าได้ง่าย เลือกถอนกล้าไม้ที่มีขนาดใกล้เคียงกันในการชำแต่ละครั้งเพื่อให้กล้าไม้เติบโตเป็นรุ่นๆ ไป ถ้ากล้าไม้มีรากแก้วยาวเกินไป ควรจะเด็ดออกบ้างเพื่อสะดวกในการชำ และมีเปอร์เซ็นต์รอดตายสูง กล้าไม้ที่ถอนมาควรจะพักไว้ในขันพลาสติกที่ใส่น้ำไว้เล็กน้อย การถอนกล้าไม้ชำครั้งหนึ่งๆ ไม่ควรถอนจำนวนมากๆ ควรจะกะให้ชำเสร็จหมดภายใน 3 ชั่วโมง ก่อนชำกล้าไม้ให้ใช้ไม้แทงกลมเสี้ยมปลายแหลมขนาดดินสอดำแทงดินในถุงชำที่รดน้ำไว้ตรงกลางถุงพอดี ให้ลึกและกว้างพอเหมาะกับขนาดของรากกล้าไม้ ใส่รากกล้าไม้ลงไปในรูแล้วกดดินที่โคนกล้าไม้ให้แน่น ไม่ให้มีช่องว่างภายใน เสร็จแล้วใช้บัวรดน้ำชนิดเดียวกันกับที่ดินน้ำแปลงเพาะรดน้ำให้กล้าไม้ในถุงชำอีกครั้ง

หลังจากย้ายชำกล้าไม้ได้ประมาณ 20 วัน ให้แยกถุงกล้าไม้ที่ตายออก นำถุงกล้าไม้ที่ไม่ตายจากแปลงอื่นใส่แทน สำหรับถุงที่ตายให้นำไปเรียงเป็นแปลงอีก ถอนวัชพืชและเติมดินให้เต็มแล้วค่อยนำกล้าไม้มาลงชำใหม่ กล้าไม้ที่รอดตายและตั้งตัวได้แล้วควรใช้ทรายหยาบโรยบนหน้าถุงให้เต็มส่วนที่ยุบลงไป เพื่อกันไม่ให้ปากถุงพับเวลารดน้ำ ช่วยให้หน้าดินไม่จับกันแน่นหรือเกิดตะไคร้น้ำบนดิน และสะดวกต่อการถอนวัชพืชที่เกิดขึ้นในถุงชำด้วย

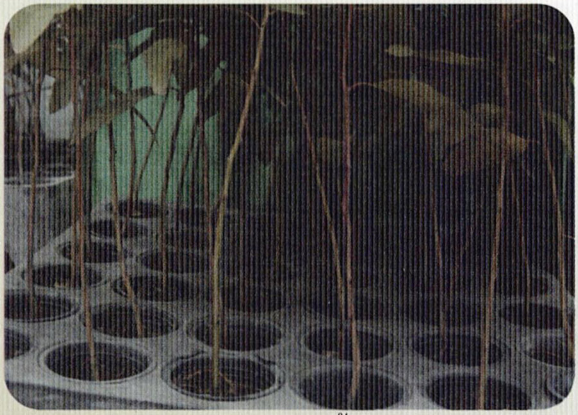

1.5.2 การย้ายชำโดยใช้ถาดเพาะชำ วิธีนี้ก็ไม่แตกต่างไปจากการย้ายชำโดยใช้ถุงพลาสติกมากนัก เพียงแต่เป็นการพัฒนาวัสดุย้ายชำกล้าไม้ให้ทันสมัยมากขึ้น ซึ่งการย้ายชำวิธีนี้ถาดเพาะชำสามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีก รากของกล้าไม้ไม่ลงดิน ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการตัดแต่งรากกล้าไม้ เพียงแต่กล้าไม้จะอยู่ในลักษณะระบบรากลอยที่อยู่ในหลุมของถาดเพาะชำ ที่สำคัญสะดวกในการนำกล้าไม้ไปปลูกเพียงแต่ถอดกล้าออกจากถาดเพาะชำแล้วนำไปปลูกได้เลยไม่ต้องเสียเวลาในการกรีดหรือฉีกถุงอีกครั้ง ซึ่งขนาดของถาดเพาะชำแผงหนึ่งก็จะมีจำนวนหลุมแตกต่างกันไปแต่ขนาดของถาดเพาะชำโดยทั่วไปมักจะไม่ค่อยมีขนาดใหญ่มากนัก เพราะถาดเหล่านี้จะต้องนำไปวางบนตะแกรงเหล็กที่เป็นชั้นวางเพาะชำกล้าอีกทีหนึ่ง ขนาดถาดเพาะชำที่ใช้ได้แก่ 24 หลุม และ 36 หลุม เป็นต้น

2. การปักชำ (Cutting)

การขยายพันธุ์โดยการปักชำเป็นวิธีการขยายพันธุ์ที่สามารถทำได้ง่าย สะดวกให้ผลเร็ว และได้กล้าไม้ปริมาณมากไม่กลายพันธุ์ แต่ก็เป็นวิธีที่ต้องใช้

ต้นทุนสูงเนื่องจากเป็นการขยายพันธุ์ที่ต้องใช้เทคนิคพอสมควรที่สำคัญต้องมีการวิจัยคัดเลือกปรับปรุงสายพันธุ์ให้ดีก่อนทำการขยายพันธุ์จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการรายใหญ่มากกว่า สำหรับยูคาลิปตัสนั้นนิยมใช้ส่วนของกิ่งในการปักชำ ซึ่งเป็นการขยายพันธุ์ที่ได้ผลดีและนิยมทำกันมาก เนื่องจากกิ่งสามารถออกรากและแตกยอดใหม่ได้ดีกว่า ต้นพืชที่ได้ก็แข็งแรงสมบูรณ์ เจริญเติบโตสม่ำเสมอและให้ผลผลิตเร็วกว่าการใช้ส่วนอื่นๆในการปักชำ

หลักการขยายพันธุ์โดยวิธีนี้ คือ ตัดเอากิ่งพันธุ์จากต้นตอไปชุบสารเร่งรากแล้วนำไปชำในถุงเพาะชำ หรือถาดเพาะชำที่จัดเตรียมไว้ เมื่อกิ่งพันธุ์นั้นออกรากก็ดูแลรักษาไปอีกระยะหนึ่ง จนกล้าไม้โตได้ขนาดจึงนำไปปลูกในพื้นที่ แม้ว่าการขยายพันธุ์โดยวิธีนี้จะง่ายและสะดวก แต่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาต้นตอที่จะผลิตกิ่งให้ได้จำนวนมากเพียงพอกับความต้องการ ที่สำคัญไม่ใช่ว่าทุกต้นตอ หรือกิ่งจะสามารถนำมาปักชำได้ทั้งหมด ซึ่งกิ่งที่จะนำมาปักชำได้ดีต้องเป็นกิ่งอ่อนที่อยู่ใกล้หรือรอบโคนต้นจะออกรากได้ง่ายมีเปอร์เซ็นต์การรอดตายสูง

2.1 อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปักชำ

2.1.1 วัสดุปักชำ โดยทั่วไปควรเป็นวัสดุที่อุ้มน้ำและระบายน้ำดี อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีสภาพเป็นกลาง คือ ไม่มีฤทธิ์เป็นกรดหรือเป็นด่างวัสดุที่นิยมใช้กัน ได้แก่ ทรายหยาบ ขี้เถ้าแกลบ ปุ๋ยคอก ดินร่วน เศษซากพืชป่นหรือสับ เป็นต้น

2.1.2 ภาชนะหรือกระบะปักชำ สามารถใช้ได้หลายชนิด ได้แก่ ถาดเพาะชำ ถุงพลาสติก กระถางดินเผา ตะกร้าพลาสติก เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันถาดเพาะชำจะเป็นที่นิยมมากกว่าเพราะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ นำไปปลูกสะดวกหรือจำหน่าย แจกจ่ายให้แก่เกษตรกรก็ง่าย

2.1.3 กรรไกรตัดแต่งกิ่ง ให้สำหรับตัดกิ่งของยูคาลิปตัสที่จะมาปักชำ

2.1.4 มีดหรือ คัตเตอร์ ใช้สำหรับตัดแต่งขิ้นส่วนต่างๆ ของต้นพืชที่จะนำมาปักชำ

2.2 วีธีการตัดกิ่งปักชำ

2.2.1 การเตรียมต้นตอ ผู้ที่ประสงค์จะขยายพันธุ์ยูคาลิปตัสด้วยวิธีการตัดกิ่งปักชำจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนของต้นตอและจำนวนกิ่งพันธุ์ที่จะใช้ด้วย โดยต้นตอ 1 ต้นจะผลิตกิ่งพันธุ์ได้ประมาณ 50 กิ่งต่อปี กล่าวคือ ถ้าต้องการผลิตกล้า

ไม้ 5,000 ต้นต่อปี ก็ต้องใช้ต้นตอไม่ต่ำกว่า 100 ต้น การจัดเตรียมพื้นที่สำหรับเตรียมต้นตอระยะปลูกอาจใช้ 1x1 เมตร หรือน้อยกว่านั้น เพราะต้องให้ต้นตอมีขนาดเล็กและสูงไม่เกิน 50 เซนติเมตร ดังนั้นในพื้นที่ 1 ไร่ ถ้าใช้ระยะปลูก 1x1 เมตร จะปลูกต้นตอได้ถึง 1,600 ต้น และสามารถผลิตกิ่งพันธุ์ได้ประมาณ 60,000-70,000 กิ่งต่อปี

2.2.2 การเตรียมสิ่งที่จะใช้ปักชำอาจจะใช้ถุงหรือถาดเพาะชำก็ได้แล้วแต่วัสดุที่หาได้ในพื้นที่ งบประมาณ และปริมาณกล้าที่ต้องการ โดยใช้เส้นใยมะพร้าว ขุยมะพร้าว แกลบ ขี้เถ้า ขี้เลื่อย สารอินทรีย์ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เป็นส่วนผสมแทนดินร่วนปนทรายก็ได้ ซึ่งจะช่วยลดน้ำหนักของถุงหรือถาดเพาะชำอีกทั้งยังเป็นการเพิ่มธาตุอาหารอีกด้วย

2.2.3 การตัดกิ่งปักชำนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเกษตรกรแต่ละรายโดยทั่วไปแล้วใช้กิ่งชำที่มีอายุแตกต่างกัน 2 ระยะ คือ 1) กิ่งใหม่ ที่เพิ่งงอกได้เพียง 15-20 วัน ซึ่งมีความยาวของกิ่งเพียง 10-20 เซนติเมตร ในกรณีนี้กิ่งหนึ่งสามารถปักชำได้กล้าไม้เพียงกล้าเดียวและ 2) กิ่งใหม่ที่มีอายุ 2-3 เดือน มีความยาวของกิ่งประมาณ 50-70 เซนติเมตร กิ่งเหล่านี้สามารถตัดทอนออกได้เป็น 2-3ท่อนหรือมากกว่านั้น แต่ละท่อนจะปักชำได้หนึ่งกล้า เมื่อเลือกกิ่งชำได้แล้วนำมาตัดเป็นท่อนโดยให้มีความยาวประมาณ 10-12 เซนติเมตร และต้องมีใบอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 คู่

2.2.4 การชำกิ่ง กิ่งที่จะนำมาปักชำนั้น จะต้องตัดใบทั้งคู่ให้เหลือเพียงครึ่งเดียวเพื่อลดการคายน้ำหรือระเหยน้ำ แล้วใช้มีดคม ๆ กรีดเปลือกบริเวณส่วนโคนตามยาวของกิ่ง 1-2 รอยให้แต่ละรอยมีความยาวประมาณ 2-3 เซนติเมตร เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการรับฮอร์โมนเร่งรากแล้วนำส่วนโคนของกิ่งที่เตรียมไว้ชุบหรือแช่ฮอร์โมนเร่งราก (เซอร์เรดิส)

2.2.5 การดูแลรักษากล้าไม้ หลังการปักชำแล้ว กิ่งชำจะยังอ่อนแออยู่มากจึงจำเป็นต้องดูแลรักษาให้ดี กล่าวคือ นอกจากจะลดการระเหยน้ำของกิ่งพันธุ์โดยการตัดใบออกไปครึ่งหนึ่งแล้ว ยังต้องพรางแสงแดดให้กับกิ่งพันธุ์ 60-70 เปอร์เซ็นต์

อย่างน้อย 7-10 วัน ก่อนที่จะค่อย ๆ เปิดให้กล้าไม้รับแสงให้มากขึ้น ในช่วงแรก อาจต้องรดน้ำเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับกิ่งชำ โดยเฉพาะในวันที่มีอากาศร้อนจัด อาจต้องมีระบบฉีดหรือพ่นน้ำหล่อเลี้ยงทุก 10-20 นาที เมื่อผ่านไปได้ 15-20 วัน จึงค่อยลดการพรางแสงจนถึงขั้นได้รับแสงเต็มที่ แต่การรดน้ำยังต้องกระทำอยู่ต่อไป วันละ 2 ครั้ง เช้า เย็น เมื่อปักชำกิ่งได้ 60-70 วัน กล้าไม้จะมีความสูงประมาณ 25-35 เซนติเมตร ซึ่งจัดว่าเป็นกิ่งชำหรือกล้าไม้ที่พร้อมย้ายปลูกได้

3.การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (Tissue Culture)

การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่ออาศัยหลักการที่ว่าส่วนต่างๆ ของพืช เช่น เนื้อเยื่อหรืออวัยวะต่างๆ ถ้านำไปเพาะเลี้ยงในสารอาหารที่เหมาะสม ส่วนต่างๆ เหล่านั้นจะสามารถงอกและเจริญเป็นพืชต้นใหม่ได้ เป็นการเพิ่มปริมาณต้นพืชให้ได้ในปริมาณมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากเป็นการตัดส่วนต่างๆ ของพืช มาเพาะเลี้ยงชิ้นส่วนที่ตัดมาเพียงเล็กน้อยก็สามารถขยายได้ต้นใหม่หลายต้น พืชต้นใหม่ที่ได้ตรงตามพันธุ์เดิมไม่กลายพันธุ์เหมือนกับการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด เป็นการสร้างพันธุ์พืชให้มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมได้

แต่เนื่องจากการขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ตู้ย้ายเนื้อเยื่อ หม้อนึ่งความดัน เครื่องชั่ง เครื่องวัดความเป็นกรดด่าง เตาอบไมโครเวฟ ภาชนะแก้วเช่นเดียวกับที่ใช้ในห้องทดลองปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งต้องมีการลงทุนสูงจึงมีการทำเฉพาะบริษัทผู้ผลิตกล้าไม้ยูคาลิปตัสรายใหญ่เท่านั้น สำหรับในรายของเกษตรกรทั่วไปจึงไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

ดังนั้นผู้ที่คิดจะปลูกยูคาลิปตัสในลักษณะสวนป่าเพื่อเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมต้องคำนึงถึงการคัดเลือกพันธุ์ พื้นที่ปลูก เทคนิคในการเพาะชำหรือการขยายพันธุ์ การย้ายปลูกและการจัดการสวนป่า

3. การบำรุงดูแลรักษากล้าไม้

3.1 การรดน้ำ ในระยะแรกหลังจากย้ายชำกล้าไม้ใหม่ๆ ควรจะรดน้ำในถุงทั้งเช้าและเย็นเป็นเวลาประมาณ 1 อาทิตย์ เพื่อให้ดินในถุงชำชุ่มชื้นอยู่เสมอ จะทำให้กล้าไม้ตั้งตัวได้เร็วขึ้น โดยใช้บัวรดน้ำชนิดที่หัวหรือฝักบัวเป็นฝอยละเอียด หลังจากนั้นรดน้ำวันละครั้งในตอนเช้า ส่วนกล้าไม้ที่รอดตายและตั้งตัวได้แล้ว ให้รดน้ำวันเว้นวันในตอนเช้าก็พอ เพราะถ้าให้น้ำมากจะทำให้กล้าไม้เติบโตทางด้านความสูงมากเกินไป ซึ่งทำให้ลำต้นอ่อน คดงอ และหักล้มง่ายรวมทั้งกล้าไม้อาจเป็นโรคเน่าคอดินตายได้การวางกล้าไม้สามารถนำมาวางบนร้านก็ได้ก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยไม่ให้กล้าไม้ตัดแต่งรากเวลารากทะลุลงสู่ดิน

3.2 การถอนวัชพืช เพื่อป้องกันวัชพืชขึ้นแก่งแย่งอาหารในดินจากกล้าไม้ควรถอนวัชพืชที่ขึ้นในถุงชำกล้าไม้ออกอย่างน้อยเดือนละครั้ง หลังจากรดน้ำกล้าไม้เสร็จใหม่ๆ เพราะจะทำให้ถอนวัชพืชได้ง่าย ควรถอนตั้งแต่วัชพืชยังมีขนาดเล็ก หากปล่อยให้วัชพืชโตเกินไปเวลาถอนวัชพืชจะทำให้เป็นอันตรายแก่รากกล้าไม้ได้ เสร็จแล้วให้เติมทรายปากถุงให้เต็มดังเดิม นอกจากนี้ยังต้องถอนหรือถางวัชพืชบริเวณใกล้เคียงให้ตัดหญ้าให้สั้นอยู่เสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของแมลงหรือโรคบางอย่างที่อาจเป็นอันตรายแก่กล้าไม้ได้

3.3 การตัดราก เมื่อกล้าไม้เติบโตขึ้นจะมีรากบางส่วนยาวเกินออกไปนอกถุงชำ หากปล่อยให้หยั่งลึกลงไปในดิน ระบบรากก็จะไปเจริญอยู่นอกถุง ส่วนภายในถุงดินจะไม่มีรากฝอยอยู่เลย เวลาย้ายกล้าไม้ไปปลูกจะทำให้ระบบรากได้รับการกระทบกระเทือนมากเพราะภายในถุงไม่มีรากฝอยอยู่ทำให้กล้าไม้อาจตายได้ จึงจำเป็นต้องมีการตัดรากที่โผล่พ้นถุงออกไป การตัดรากควรทำอย่างน้อย2 - 3 สัปดาห์ต่อครั้ง เมื่อตัดรากแต่ละแปลงเสร็จแล้วควรจะรดน้ำทันที เพื่อให้กล้าไม้ฟื้นตัวเร็วขึ้น

3.4 การจัดแยกชั้นความสูง นำกล้าไม้ที่ตัดรากแล้วในแปลงชำเดียวกันมาจัดแยกชั้นความสูง โดยเรียงตามลำดับตั้งแต่กล้าไม้สูงที่สุดไปหากล้าไม้ต่ำที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้กล้าไม้ทุกต้นได้รับแสงสว่างอย่างทั่วถึงกัน ซึ่งจะทำให้กล้าไม้เจริญเติบโตเร็วขึ้นและสะดวกต่อการคัดกล้าไม้ที่มีขนาดเดียวกันไปปลูกอีกด้วย เพื่อให้จัดแยกชั้นความสูงได้เร็วขึ้น ควรนำมาจัดเรียงแยกออกจากแปลงเดิม

โดยใช้ที่ว่างข้างแปลงนั่นเอง และเลื่อนแต่ละแปลงมาตามลำดับ เมื่อจัดเสร็จไปแปลงหนึ่ง ๆ ควรรดน้ำทันที เพื่อให้กล้าไม้ฟื้นตัวเร็วขึ้นปกติการตัดรากและการจัดแยกชั้นความสูงจะทำไปพร้อมกัน

3.5 การคัดแยกกล้าไม้ เป็นการคัดกล้าไม้ที่เป็นโรคหรือรูปร่างที่ไม่สมประกอบ เช่นลำต้นหงิกงอ แคระแกร็น ยอดแห้งตาย แยกออกทิ้ง หรือทำลายเสีย โดยเฉพาะกล้าไม้ที่เป็นโรคควรรีบทำลายทันที เพื่อไม่ให้โรคนั้นระบาดไปยังกล้าไม้อื่น ๆ วิธีทำลายที่ดีที่สุดคือ ใช้ไฟเผา ปกติคัดแยกกล้าไม้ดังกล่าวทิ้งหรือทำลาย จะทำไปพร้อมกับการตัดรากและจัดแยกชั้นความสูงกล้าไม้

การดูแลรักษาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ก็คือการพ่นยากำจัดศัตรูพืชเป็นครั้งคราวให้แก่กล้าไม้ทั้งในแปลงเพาะและแปลงถุงชำ ประมาณ 1 เดือนก่อนนำกล้าไม้ไปปลูกควรจะเปิดหลังคาเรือนเพาะชำออก ปล่อยให้กล้าไม้ได้รับแสงสว่างเต็ม

ที่และลดการให้น้ำให้น้อยลง เพื่อเป็นการทำให้กล้าไม้ให้แกร่งยิ่งขึ้น เมื่อนำไปปลูกจะทำให้เปอร์เซ็นต์การรอดตายสูง

4. การเตรียมพื้นที่ปลูก

4.1 สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกยูคาลิปตัส ควรเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบมีการระบายน้ำได้ดี ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนปนทรายมีชั้นดินลึกมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง รวมทั้งมีปฏิกิริยาของดินค่อนข้างเป็นกรด โดยมีค่า pH 5-6 ที่สำคัญพื้นที่ที่จะปลูกไม่ควรอยู่ในบริเวณที่มี ฝนตกชุกมีปริมาณน้ำฝนมาก หรือมีความชุ่มชื้นสูงและเป็นที่ชื้นแฉะอยู่เสมอ ถ้าเป็นพื้นที่เชิงเขาหรือบนเขาควรเลือกเนินเขาที่มีความลาดชันน้อย และไม่ควรเลือกพื้นที่ที่เป็นเขาหินปูน

จะเห็นได้ว่ายูคาลิปตัสเป็นไม้โตเร็วที่มีลักษณะเด่นพิเศษที่สามารถปลูกได้แทบทุกสภาพพื้นที่ไม่ว่าพื้นที่นั้นจะมีสภาพเป็นดินทราย ดินลูกรังหรือดินร่วนปนทราย สภาพดินมีความเป็นกรดเล็กน้อย รวมทั้งพื้นที่มีความแห้งแล้งและมีน้ำท่วมขังไม่มากหรือนานเกินไป ซึ่งปัจจัยทางกายภาพเหล่านี้จะไม่มีผลต่อการปลูกยูคาลิปตัสมากนัก เพียงแต่อัตราการเจริญเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันมากกว่า

4.2 การปรับปรุงสภาพพื้นที่ก่อนปลูก หากสภาพพื้นที่ซึ่งต้องการปลูกมีปัญหาเป็นอุปสรรคในการปลูก ซึ่งจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของยูคาลิปตัส จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ปัญหาพื้นที่ในแต่ละพื้นที่เสียก่อน ดังนี้

4.2.1 ในสภาพพื้นที่ที่แห้งแล้ง เช่น เป็นดินลูกรัง พื้นที่ประเภทนี้จะมีไม้แคระแกรนขึ้นกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งกีดขวางการเจริญเติบโตของไม้ที่ปลูกและมีปัญหาพื้นผิวหน้าดินแข็ง อันจะมีผลต่อการซึมลงไปได้

ของน้ำฝน วิธีการเตรียมพื้นที่ที่ดีที่สุด คือการใช้แทรกเตอร์ไถปาดไม้เดิมที่มีออกและเก็บริบสุมเผาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคมให้หมด จากนั้นก่อนเข้าฤดูฝนปลายเดือนเมษายน - ปลายเดือนพฤษภาคม ใช้แทรกเตอร์ไถพรวน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกใช้ผาน 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นที่รองรับน้ำฝนที่ตกลงมาและให้น้ำซึมลงข้างล่าง หลังจากฝนตกหนัก 2 - 3 ครั้ง ใช้รถแทรกเตอร์ผาน 7 ไถพรวนแปรกลับอีกครั้ง อีกวิธีคือ การขุดหลุมไปทั่วแปลงโดยหลุมที่ขุดไว้จะช่วยในการเก็บสะสมใบไม้ที่หล่นลงมา และรองรับน้ำฝนได้อีกทางหนึ่ง การเตรียมพื้นที่แบบนี้จะมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนระยะแรกสูง แต่การปลูกจะได้ผลและต้นไม้จะเจริญเติบโตดี อีกทั้งเป็นการกำจัดวัชพืชได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทุ่นค่าใช้จ่ายในการบำรุงดูแลรักษาในอนาคตด้วย

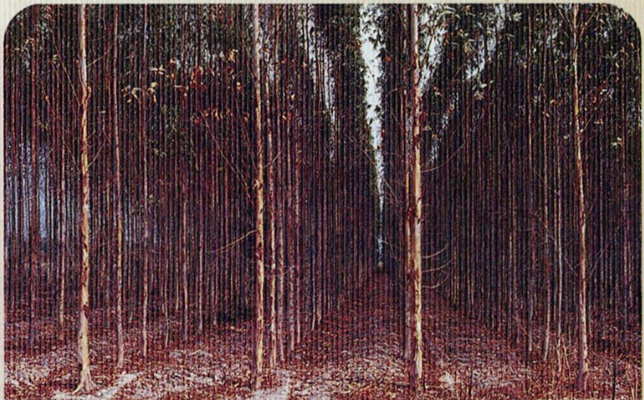

4.2.2 ในสภาพพื้นที่ที่เป็นไร่ร้างหรือพื้นที่กสิกรรมเก่า หรือพื้นที่ป่าที่ถูกแผ้วถางมาเป็นเวลานาน พื้นที่เหล่านี้จะมีปัญหาเกี่ยวกับวัชพืชตอนต้นฤดูฝนก่อนปักหลักระยะปลูกควรใช้แทรกเตอร์ไถพรวน และเก็บรากวัชพืชออกด้วยก็จะช่วยลดการแก่งแย่งของวัชพืชในระยะแรกของการปลูกได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งจะช่วยให้กล้าไม้ที่ปลูกตั้งตัวอย่างรวดเร็ว และสามารถต่อสู้กับวัชพืชได้เป็นอย่างดี

4.3การกำหนดระยะปลูก ภายหลังการไถพรวนสิ่งที่ต้องกระทำต่อไปคือการปักหลักกำหนดระยะปลูกเพื่อความสะดวกในการปลูกและให้มีระยะปลูกที่ถูกต้อง ทำให้ต้นไม้ที่ปลูกเป็นแถวเป็นแนวสวยงาม สะดวกในการปฏิบัติงานและดูแลรักษา โดยการปักหลักกำหนดระยะปลูกทำได้ 2 วิธี คือ ปักหมายทุกจุดที่ปลูก และปักหมายเฉพาะแนว ซึ่งถ้าเป็นไปได้ควรใช้ลวดสลิงในการขึงกำหนดระยะเพื่อจะได้ระยะปลูกที่สม่ำเสมอทั่วแปลงปลูก ส่วนจะใช้ระยะปลูกถี่ห่างเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และการนำไม้ไปใช้ประโยชน์เป็นสำคัญ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการกำหนดระยะปลูกดังนี้

4.3.1 กรณีปลูกเพื่อเป็นไม้ฟืนหรือเผาถ่าน ซึ่งลักษณะไม้ที่ใช้จะมีขนาดเล็ก ควรกำหนดระยะปลูกให้ถี่เพื่อจะได้ปริมาณไม้ที่มาก กล่าวคือ หากใช้ระยะปลูก 1x2 เมตร หรือ 2x2 เมตรจะได้ประมาณ 400 - 800 ต้นต่อไร่ โดยในช่วง2 - 3 ปีก็สามารถตัดไม้มาขายใช้ทำฟืนหรือเผาถ่านได้ และตอไม้ยูคาลิปตัสที่ตัดออกไปสามารถแตกหน่อได้โดยไม่ต้องปลูกขึ้นใหม่

4.3.2 กรณีปลูกเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ เฟอร์นิเจอร์ หรือไม้สำหรับใช้ในการก่อสร้างที่ต้องการไม้ขนาดโตพอสมควร ก็ควรใช้ระยะปลูก 2x3, 2x4 หรือ 4x4 เมตร ซึ่งจะปลูกได้ 100 - 270 ต้นต่อไร่ สามารถตัดมาใช้เพื่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ได้เมื่ออายุ 3 ปีขึ้นไป

4.3.3 กรณีปลูกเพื่อเป็นไม้ก่อสร้างไม้ต้องมีอายุมากกว่า 5 ปี ควรกำหนดระยะปลูกให้ห่าง โดยในปีที่ 1 - 2 สามารถปลูกพืชเกษตรควบลงในระหว่างต้นและแถวของต้นไม้ได้ เป็นการใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ และยังมีรายได้ระหว่างคอยผลผลิตจากต้นไม้อีกด้วย

4.4 การขุดหลุมปลูก

หากสามารถจัดเตรียมขุดหลุมปลูกได้กว้างและลึกยิ่งเป็นการดี แต่พื้นที่ที่มีการจัดเตรียมโดยการไถพรวนแล้ว ขนาดของหลุมที่ใช้ควรประมาณ 25x25x25 เซนติเมตร ถึง 50x50x50 เซนติเมตร ลึกประมาณ 20-30 เซนติเมตร และก็รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยสูตร 15-15-15 ก็เป็นการเพียงพอเพื่อเป็นการเพิ่มธาตุอาหารในดินให้กับกล้าไม้ที่ปลูกในระยะแรกๆ พื้นที่ที่ผ่านการไถพรวนแล้วนั้น การขุดหลุมปลูกสามารถกระทำได้ง่ายและรวดเร็วหรือจะชักร่องห่างเท่าระยะระหว่างแถว แล้วขุดหลุมปลูกตามระยะที่ต้องการก็ได้

5. การปลูก

การปลูกสวนป่ายูคาลิปตัสหากมองแล้วจะเห็นว่าเป็นงานที่หยาบ โดยแท้จริงแล้วต้องการความละเอียดอ่อนพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกสวนป่ายูคาลิปตัสเชิงพาณิชย์ เพราะเป็นการดำเนินงานในพื้นที่ที่กว้างใหญ่พอสมควรและมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก หากเกษตรกรปลูกในพื้นที่ของตนเองไม่มากนักก็สามารถทำได้ง่าย ซึ่งรูปแบบการปลูกยูคาลิปตัสสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

5.1 การปลูกยูคาลิปตัสชนิดเดียวล้วน ๆ ไม่มีพันธุ์ไม้อื่นปะปน ซึ่งการปลูกในลักษณะนี้จะทำให้ได้ผลผลิตเต็มเม็ดเต็มหน่วยตลอดพื้นที่ การจัดการดูแลรักษาสวนป่าทำได้ง่าย สะดวก และประหยัด แต่ก็เสี่ยงต่อไม้ยูคาลิปตัสล้นตลาด ส่วนปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชทำลายจะไม่ค่อยมีเนื่องจากยูคาลิปตัสมีรอบตัดฟันสั้นเพียง 3-5 ปี

5.2 การปลูกยูคาลิปตัสร่วมกับพันธุ์ไม้อื่น โดยการปลูกควบคู่ไปกับไม้โตช้าเพื่อเป็นการกระจายรายได้ เพราะสามารถทยอยตัดไม้ยูคาลิปตัสขายเป็นระยะ ๆไปก่อนจนกว่าไม้โตช้าจะเจริญเติบโตจนสามารถตัดมาขายหรือใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชทำลายได้อีกระดับหนึ่ง

5.3 การปลูกยูคาลิปตัสแบบวนเกษตร ซึ่งเป็นการปลูกควบคู่ไปกับการปลูกพืชเกษตรการปศุสัตว์ หรือ การประมง เป็นต้น โดยเกษตรกรสามารถปลูกได้หลายรูปแบบผสมผสานกันไปตามวัตถุประสงค์ และลักษณะพื้นที่นั้น ๆ

การปลูกยูคาลิปตัสกล้าไม้ที่พอเหมาะในการย้ายปลูกหากเพาะชำมาจากเมล็ดกล้าไม้ควรมีอายุประมาณ 3 - 5 เดือน ความสูงเฉลี่ยประมาณ 25- 40 เซนติเมตร แต่ถ้าเป็นกล้าไม้ที่เพาะมาจากการปักชำกล้าไม้อายุประมาณ 45 วัน ก็สามารถย้ายปลูกได้แล้ว ระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกควรเป็นต้นฤดูฝนโดยให้เลือกปลูกหลังจากวัน

ที่ฝนตก เริ่มจากการขนกล้าไม้ไปยังหลุมที่ขุดเตรียมไว้ ทำได้โดยการลำเลียงกล้าไม้ใส่ในภาชนะที่ขนย้ายสะดวก เช่น กล่อง หรือตะกร้า และต้องระมัดระวังไม่ให้ยอดของกล้าไม้บอบช้ำ หรือขาดหลุดไประหว่างการขนย้าย และต้องระวังไม่ให้กระทบกระเทือนต่อดินหรือวัสดุหุ้มราก เมื่อนำกล้าไม้ไปวางเรียงบริเวณปากหลุมแล้วให้เอาดินชื้นที่ขุดขึ้นมาใส่รองก้นหลุม ให้ความลึกของหลุมปลูกเท่ากับความสูงของถุงกล้าไม้ ใช้มีดคมหรือใบมีดโกนกรีดถุงพลาสติก แกะพลาสติกออกพยายามไม่ให้ก้อนดินที่หุ้มรากกล้าไม้แตก แล้วค่อย ๆ วางกล้าไม้ลงในหลุมปลูกโดยตั้งกล้าไม้ให้ตรงกลบดินลงในหลุม โดยใช้ดินชื้นที่ขุดขึ้นมาใส่ลงไปโดยรอบ แล้วใช้มือกดดินให้แน่นหรือใช้เท้าเหยียบโดยรอบกล้าไม้ที่ปลูกเพื่อให้แน่ใจว่าดินถูกอัดแน่น ระดับดินที่กลบหลุมควรให้เป็นแอ่งลึกกว่าระดับดินโดยรอบเล็กน้อย เพื่อให้เป็นแอ่งรับน้ำฝนเลี้ยงต้นไม้ต่อไปจากนั้นใช้ดินแห้งหรือผิวหน้าดินที่อยู่ข้าง ๆ โรยปิดทับรอบ ๆ กล้าไม้อีกชั้นหนึ่ง แบบหลวม ๆ และ หนาพอประมาณ เพื่อไม่ให้ผิวหน้าดินส่วนที่ยังชื้นถูกแสงแดดและลมพัดโดยตรง เพื่อเป็นการควบคุมความชื้นด้านล่างให้สูญเสียน้อยที่สุด ซึ่งจะช่วยให้กล้าไม้ที่ปลูกสามารถอยู่ได้ถึง 2-3 อาทิตย์ ทั้ง ๆ ที่มีฝนตกเพียงเล็กน้อยรากของกล้าไม้ก็จะสามารถหยั่งลึกและตั้งตัวได้ภายใน 1 อาทิตย์

6. การบำรุงดูแลรักษา

6.1 การกำจัดวัชพืช เนื่องจากยูคาลิปตัส มีความต้องการแสงและมีความสามารถในการแก่งแย่งกับพวกวัชพืชในระยะแรกได้น้อย ดังนั้นการดายวัชพืชอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นเรื่องจำเป็นแต่เมื่อต้นไม้สูงพ้นวัชพืชแล้ว การดายวัชพืชรอบโคนต้นปีละครั้งก็เป็นการเพียงพอ ส่วนวัชพืชระหว่างต้นและระหว่างแถวก็ใช้มีดหวดให้สั้นก็พอ ซึ่งการกำจัดวัชพืชนี้นอกจากจะเป็นการลดการแก่งแย่งแสงและธาตุอาหารในดินให้แก่ต้นไม้แล้ว ยังเป็นการลดเชื้อเพลิงที่จะเกิดไฟป่าที่จะเป็นอันตรายต้นไม้ที่ปลูกได้อีกด้วย

6.2 การป้องกันไฟป่า ไฟป่าเป็นตัวทำลายที่สำคัญต่อสวนป่า ดังนั้นการป้องกันไฟป่าเป็นเรื่องจำเป็น มิฉะนั้นต้นไม้ที่ปลูกมาด้วยความเหนื่อยยากและใช้เวลานาน จะถูกทำลายลงในเวลาไม่กี่ชั่วโมงก็ได้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดไฟป่าสาเหตุมาจากคนเป็นผู้จุดไฟทั้งที่โดยเจตนา หรือโดยประมาท สภาพอากาศแห้งแล้ง ขาดความชุ่มชื้นในบรรยากาศ ช่วยเสริมการลุกไหม้ของไฟป่าให้รุนแรงยิ่งขึ้น และวัชพืชที่เป็นแหล่งเชื้อเพลิง ดังนั้นแนวทางป้องกันไฟป่าที่เกษตรกรสามารถป้องกันได้โดยการกำจัดวัชพืชให้น้อยลง การทำแนวกันไฟ การชิงเผาวัชพืชก่อนถึงหน้าแล้งซึ่งเป็นช่วงที่เกิดไฟป่า การเตรียมคนและอุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อดับไฟ เมื่อเกิดไฟไหม้สวนป่าก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะป้องกันการเกิดไฟป่าและลดความรุนแรงที่เกิดจากไฟป่าได้

6.3 การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยให้กับต้นไม้บ้างเป็นครั้งคราวจะใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกก็ได้ สำหรับปริมาณที่ใส่ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ขนาดต้นไม้ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นแห่งไป โดยใช้หลักว่าใส่ปริมาณน้อยแต่ใส่บ่อย ๆ ต้นไม้จะใช้ประโยชน์จากปุ๋ยในช่วงปลูกปีแรกและในต้นปีที่ 2 แล้วยูคาลิปตัสในสวนป่าก็จะเจริญเติบโตได้ดี ส่วนในปีที่ 3 และ 4 ถ้าใส่ปุ๋ยเพิ่มเติมก็อาจทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตขึ้นบ้างในระดับหนึ่งแต่ไม่เด่นชัดเหมือนการใส่ปุ๋ยในปีแรก

6.4 การลิดกิ่ง ยูคาลิปตัสที่ปลูกในประเทศไทยลักษณะลำต้นจะสูง เปลาตรง มีกิ่งก้านขนาดเล็ก และมีการลิดกิ่งตามธรรมชาติอยู่แล้ว จะเห็นได้จากในปีที่ 3-4 กิ่งล่างของยูคาลิปตัสจะหลุดหายไปเองเหลือแต่ลำต้นที่เปลาตรง จึงไม่มีความจำเป็นในการลิดกิ่งเหมือนไม้ป่าชนิดอื่นๆ แต่ก็มียูคาลิปตัสบางสายพันธุ์จะแตกกิ่งก้านตั้งแต่ยังเล็กหรือมีกิ่งที่มีขนาดใหญ่ทำให้ดูเป็นพุ่ม หากผู้ปลูกต้องการไม้ที่มีลำต้นเปลาตรงควรหมั่นตรวจและลิดกิ่งเสมอ

6.5 การตัดสางขยายระยะ เป็นวนวัฒนวิธีที่สำคัญ การปลูกยูคาลิปตัสที่มีระยะปลูกชิดกัน ต้นไม้ในสวนจะเบียดบังแก่งแย่งการเจริญเติบโตจึงจำเป็นที่จะต้องมีการตัดสางขยายระยะเพื่อเปิดโอกาสให้ต้นไม้ที่เหลือเจริญเติบโตได้เต็มที่ โดยปกติแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนใจที่จะทำ เพราะยูคาลิปตัสเป็นไม้โตเร็วและเรือนยอดแคบ ซึ่งวิธีการตัดสางขยายระยะสามารถทำได้ 2 วิธีคือ วิธีตัดหมดไปทั้งแปลง เหมาะกับเกษตรกรที่ไม่มีเวลาที่จะดูแลสวนแล้วคอยให้ตอไม้ยูคาลิปตัสแตกหน่อขึ้นมาใหม่ และวิธีเลือกตัด โดยเลือกต้นที่มีลักษณะที่ดี สูงเปลาตรงไว้ ทำให้ต้นไม้ที่เหลืออยู่เจริญเติบโตดีขึ้น ส่วนต้นที่มีลักษณะไม่ดีก็ทยอยตัดออกก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เป็นไม้ค้ำยัน ไม้นั่งร้านและไม้เสาเข็ม เป็นต้น โดยจะเลือกตัดต้นที่มีลักษณะเลว หรือคดงอ แคระแกร็นออก หรืออาจจะเลือกตัดออกแบบง่ายๆ เช่น ตัดออกแบบต้นเว้นต้น หรือแถวเว้นแถว หรือสลับกัน ก็แล้วแต่ผู้ปลูกจะพิจารณาตามความเหมาะสม

7. การเจริญเติบโต

การปลูกสร้างสวนป่ายูคาลิปตัส ถ้าหากได้มีการดำเนินการปลูกและบำรุงรักษาอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว ต้นยูคาลิปตัสที่ปลูกในสวนป่าจะเจริญเติบโตและให้ผลผลิตตอบแทนในระยะเวลา 5 ปี การเจริญเติบโตของยูคาลิปตัสในระยะ 5 - 7 ปีแรกไม่ต้องการเนื้อที่เท่าใดนักเนื่องจากมีเรือนยอดแคบ ๆ แม้บางแห่งจะเห็นต้นไม้อยู่อย่างเบียดเสียดกันบ้างแต่การเจริญเติบโตยังคงเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงยังไม่จำเป็นนักในการตัดสางขยายระยะ อย่างไรก็ตามสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติในการดูแลต้นไม้คือหากพบต้นไม้ใดที่ไม่แข็งแรง เช่น ต้นที่ถูกแมลง รบกวนหรือเป็นโรค ไม้ที่แคระแกร็นหรือหากถูกข่มจากต้นข้างเคียงมาก ควรต้องตัดทิ้งออกไป สวนป่าที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับการกำจัดวัชพืชและเชื้อเพลิงต่าง ๆ อย่างดีแล้ว มักจะรอดพ้นอันตรายจากไฟป่าได้ หรือในกรณีที่ยูคาลิปตัสได้รับอันตรายจากไฟป่า ส่วนใหญ่ก็จะแตกตาออกมาอีกตามกิ่ง ลำต้น และตาเหล่านี้จะเจริญเติบโตเป็นหน่อใหม่หรือบางครั้งลำต้นเดิมจะเริ่มเจริญเติบโตต่อไปอีกอย่างปกติ

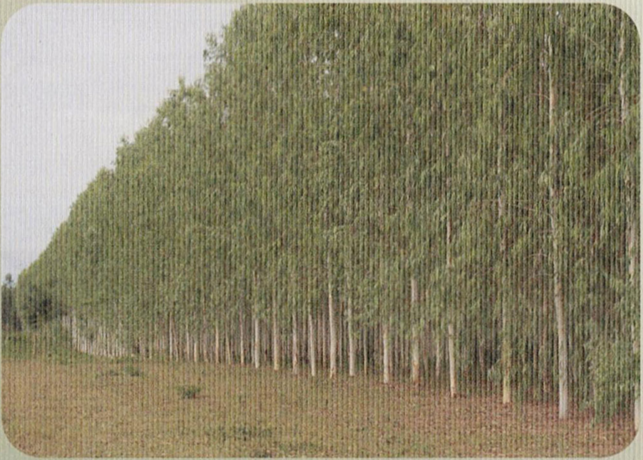

8. การตัดฟัน และการไว้หน่อ

8.1 ปลูกระยะ 1x1 เมตร (1,600 ต้นต่อไร่) ปีที่ 2 ตัดออก 50 เปอร์เซ็นต์ เพื่อทำฟืนขนาดเล็ก ปีที่ 3 - 4 ตัดออก 50 เปอร์เซ็นต์ เพื่อทำฟืนและถ่าน ที่เหลือตัดในปีที่ 5 เพื่อทำเยื่อกระดาษ ชิ้นไม้สับ เสาขนาดเล็ก และไม้แปรรูปขนาดเล็ก

8.2 ปลูกระยะ 2x2 เมตร (400 ต้นต่อไร่) และ 2x4 เมตร (200 ต้นต่อไร่) ปีที่ 3 - 4 ตัดออก 50 เปอร์เซ็นต์ เพื่อทำฟืนและถ่าน ปีที่ 5 ตัดทำเยื่อกระดาษ ชิ้นไม้สับ เสาขนาดเล็ก และไม้แปรรูปขนาดเล็ก หรือคงเหลือไม้ลักษณะดีไว้ 10 - 20 เปอร์เซ็นต์ เพื่อทำไม้แปรรูปใช้ก่อสร้างบ้านเรือน

8.3 ปลูกระยะ 3x3 เมตร (176 ต้นต่อไร่) และ 4x4 เมตร (100 ต้นต่อไร่) ตัดในปีที่ 5 ทั้งหมด เพื่อทำเยื่อกระดาษ ชิ้นไม้สับ ฟืน ถ่าน เสาขนาดเล็ก และไม้แปรรูปขนาดเล็ก หรือคงเหลือไม้ลักษณะดีไว้ 20 เปอร์เซ็นต์ เพื่อทำไม้แปรรูปใช้ก่อสร้างบ้านเรือน

การตัดไม้ยูคาลิปตัสในสวนป่าออกมาใช้ประโยชน์ดังกล่าว ควรทำในระยะเริ่มต้นฤดูฝนเพราะดินมีความชื้น ต้นไม้ที่ตัดโคนลงจะได้รับความเสียหายจากการโค่นล้มน้อยกว่าช่วงหน้าแล้ง และควรตัดต้นไม้ยูคาลิปตัสให้สูงจากระดับพื้นดินประมาณ 10 - 12 เซนติเมตร เพื่อปล่อยให้แตกหน่อใหม่ จากนั้นอีกประมาณ 1 เดือนใส่ปุ๋ยสูตร 15 - 15 - 15 จำนวน 10 กิโลกรัมต่อไร่ ปล่อยไว้อีก 1 - 2 เดือน ทำการตัดแต่งหน่อไว้ให้เหลือเพียง 2 - 3 หน่อ หรืออาจจะเหลือไว้ 7 - 8 หน่อ อีกประมาณ 1 ปี จึงค่อยสางหน่อออกไป 5 - 6 หน่อ ไปทำฟืน-ถ่าน หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น เหลือหน่อที่ดีที่สุดเพียงหน่อเดียวหรือ 2 หน่อ ทำการบำรุงรักษาทุก ๆปีตามปกติจนตัดฟันครั้งต่อไป

9. การปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา

พื้นที่นาของประเทศไทยที่กระจายอยู่ทั่วประเทศนั้นมีความยาวของคันนามากน้อยแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ของภูมิประเทศ ในส่วนของภาคกลางพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มความจำเป็นของคันนามีน้อยพื้นที่นาจึงค่อนข้างใหญ่ มีความยาวของคันนาน้อย ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นที่ราบสูง และมีความแห้งแล้งมากกว่าภูมิภาคอื่นๆความจำเป็นของคันนาที่จะช่วยในการปรับสภาพดิน และเก็บกักน้ำไว้หล่อเลี้ยงต้นข้าวจึงมีสูง แปลงพื้นนาจึงมีขนาดค่อนข้างเล็ก มีคันนาจำนวนมากและยาว

โดยเฉลี่ยแล้วพื้นที่นาของไทยมีประมาณ 68 ล้านไร่ มีความยาวของคันนา 12 ล้านกิโลเมตร ถ้าหากสามารถส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนาเหล่านั้นให้ได้ 1 ใน 3 คิดเป็นความยาวของคันนาได้ประมาณ 4 ล้านกิโลเมตร ด้วยระยะห่างระหว่างต้นที่ปลูก 2 เมตร ก็จะสามารถปลูกไม้ยูคาลิปตัสได้ถึง 2,000 ล้านต้น ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินในส่วนนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกษตรกรที่ปลูกยูคาลิปตัสก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการปลูกข้าวในรอบปี และที่สำคัญจากการศึกษาที่ผ่านมาการปลูกยูคาลิปตัสบนคันนาจะไม่มีผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในนาและสภาพแวดล้อมทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นต้นยูคาลิปตัสแย่งน้ำจากต้นข้าว ใบของยูคาลิปตัสที่ร่วงหล่นลงมาย่อยสลายแล้วจะมีผลต่อน้ำในนาข้าว หรือปลาที่เลี้ยงไว้ เป็นต้น

ลักษณะการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนาปรับแต่ง

โดยในพื้นที่ 1 ไร่ ให้แบ่งพื้นที่ปลูกข้าวเป็น 2 แปลง โดยให้ขนาดแปลงกว้าง 20 เมตรและยาว 40 เมตร พื้นที่แปลงจะมีพื้นที่แปลงละ 2 งาน ทำให้มีคันนายาวเฉลี่ย 120 เมตร ต่อไร่แล้วปรับแต่งขนาดคันนาให้กว้าง 150 เซนติเมตร (1.50 เมตร) สูง 60 เซนติเมตรจะสามารถปลูกยูคาลิปตัสในลักษณะสลับฟันปลาได้ 2 แถว โดยมีระยะห่างระหว่างต้น 150 เซนติเมตร ทำให้เหลือช่องว่างระหว่างกลางคันนาประมาณ 1 เมตร เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมา นำเครื่องจักรเข้าสู่พื้นที่นาในช่วงการไถเตรียมพื้นที่หรือเก็บเกี่ยวข้าว ดังรูปภาพ

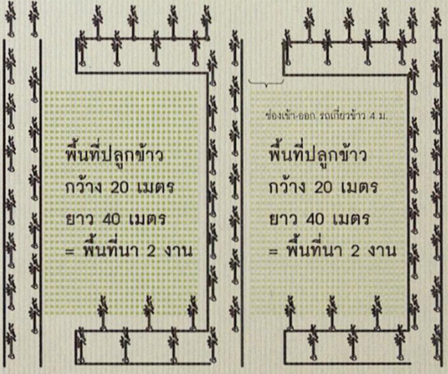

ดังนั้นพื้นที่นา 1 ไร่ ใช้เงินทุนปรับแต่งคันนาซื้อกล้าไม้ ค่าปุ๋ย ค่าจ้างแรงงานปลูกและค่าบำรุงดูแลรักษาประมาณ 5,000 บาท/ไร่/5ปี ปลูกยูคาลิปตัสได้ 160 ต้น เมื่อไม้มีอายุ 5 ปี จะมีน้ำหนักเฉลี่ย 251 กิโลกรัม/ต้น/5ปี น้ำหนักรวมประมาณ 40 ตัน ขายราคาประกันหน้าโรงงานเฉลี่ยตันละ 1,000 บาท ชาวนาก็จะมีรายได้เสริมประมาณ 40,000 บาท/ไร่/5ปี หรือเฉลี่ย 8,000 บาท/ไร่/ปี โดยยังไม่ได้รวมรายได้จากการขายข้าวตามปกติ ซึ่งหากชาวนาทำนาเพียงอย่างเดียวก็จะมีรายได้จากผลผลิตข้าวแค่พอกินพอใช้ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วชาวนามักจะมีหนี้สินมากกว่าจะมีเงินเก็บ

ปกติแล้วลักษณะคันนาทั่วไปของประเทศไทยจะกว้างประมาณ 60-70 เซนติเมตร ถือว่าแคบมากจะสามารถปลูกยูคาลิปตัสได้เพียว 1 แถว แต่ถ้าชาวนายอมลงทุนเพิ่มขึ้นอีกหน่อยด้วยการปรับแต่งขนาดคันนาให้กว้างขึ้นเป็น 150 เซนติเมตร (1.50 เมตร) ก็จะทำให้ปลูกยูคาลิปตัสแบบสลับฟันปลาได้ถึง 2 แถว ดังกล่าว ถึงแม้จะเสียเงินปรับขนาดพื้นที่ของคันนาแต่ก็ถือว่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับรายได้ที่จะได้จากการขายยูคาลิปตัสในอนาคต

ที่สำคัญตอไม้ยูคาลิปตัสที่เหลือจากการตัดฟันนำไม้ไปใช้ประโยชน์หรือขายก่อให้เกิดรายได้ยังสามารถแตกหน่อขึ้นมาใหม่ได้อีก โดยที่ชาวนาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการจัดหากล้าไม้มาปลูกใหม่แต่อย่างใด แต่ชาวนาสามารถตัดหน่อยูคาลิปตัสที่ปลูกเพียงครั้งเดียวได้ถึง 3-4 รอบหรือมากกว่านั้น ถ้าหากชาวนารู้จักการจัดการตัดแต่งหน่อขึ้นมาใหม่ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นทางเลือกที่ชาวนาจะพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละคน

นอกจากนี้การปลูกยูคาลิปตัสยังช่วยแก้ไขปัญหาดินเค็ม ลดการระเหยของน้ำหน้าดินทำให้น้ำใต้ดินที่มีความเค็มจากชั้นเกลือไม่ถูกดึงขึ้นมาอันเป็นสาเหตุของดินเค็มและรากไม้ที่ถูกไถตัดขาดจากการทำนาทุกปี รวมทั้งใบไม้ที่หล่นจะถูกไถกลบเป็นปุ๋ยอินทรีย์ก็จะช่วยลดปัญหาดินเปรี้ยวความเป็นกรดจัดจะลดลงกลายเป็นดินร่วนที่มีกรดปานกลางเหมาะสมกับการปลูกพืชเกษตรทั่วไปได้

10.ประโยชน์ของไม้ยูคาลิปตัส

ยูคาลิปตัสสามารถนำมาปลูกเป็นสวนป่าเจริญเติบโตดี และให้ผลผลิตสูงเมื่อเปรียบเทียบกับไม้โตเร็วชนิดอื่นๆในช่วง 1-2 ปีแรกสามารถปลูกพืชควบในพื้นที่สวนป่าแบบไร่นาป่าผสมหรือวนเกษตรได้ เช่น ปลูกละหุ่ง เผือก ถั่วลิสง สัปปะรด ข้าวโพด ข้าว หญ้ากินี ฯลฯ ในระหว่างแถวของยูคาลิปตัส ซึ่งจากการวิจัยของนักวิชาการพบว่าพืชควบที่ปลูกให้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ดีและยูคาลิปตัสไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อพืชเกษตรที่ปลูกแต่อย่างใด ไม้ยูคาลิปตัสสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมได้หลายอย่างดังนี้

ประโยชน์ทางตรง

1. ทำไม้ใช้สอย เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน ทำรั้ว ทำคอกปศุสัตว์ ทำเสาใช้ในการก่อสร้างต่างๆ ไม้ยูคาลิปตัสสามารถนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของอาคารบ้านเรือนได้ แต่ควรจะได้ทำการอาบน้ำยารักษาเนื้อไม้ไว้ก่อนก็จะยืดอายุการใช้งานได้นาน

2. ทำฟืน เผาถ่าน ถ่านไม้ยูคาลิปตัสใช้เป็นเชื้อเพลิงติดไฟได้ดีและมีขี้เถ้าน้อย จากการทดลองไม้ฟืนยูคาลิปตัสให้พลังงานความร้อน 4,800 แคลอรี่ต่อกรัม ส่วนถ่านไม้ยูคาลิปตัสให้พลังงานความร้อน 7,400 แคลอรี่ต่อกรัม ซึ่งให้ความร้อนใกล้เคียงกับถ่านไม้โกงกาง ซึ่งจัดว่าเป็นถ่านไม้ชั้นดีที่สุด

3 ทำชิ้นไม้สับ ไม้ยูคาลิปตัสเมื่อนำมาแปรรูปและสับทำชิ้นไม้ สามารถนำไปผลิตแผ่นชิ้นไม้อัด แผ่นใยไม้อัด แผ่นปาร์ติเกิล และแผ่นไม้อัดซีเมนต์

4. ทำเยื่อไม้ ไม้ยูคาลิปตัสสามารถแปรรูปทำเยื่อไม้ยูคาลิปตัส โดยไม้ท่อนยูคาลิปตัส 4.5 ตัน ผลิตเยื่อไม้ได้ 1 ตัน เยื่อไม้ให้สารพวกเซลลูโลส ซึ่งนำไปใช้ทำเส้นใยเรยอนและทำผ้าแทนเส้นใยฝ้าย และปุยนุ่นได้อีกด้วย

5. ทำกระดาษ จากการประเมินเยื่อไม้ยูคาลิปตัส 4-5 ตัน ผลิตเยื่อกระดาษได้ประมาณ 1 ตัน เยื่อไม้ยูคาลิปตัสมีคุณสมบัติเด่น คือ มีความฟูสูง และมีความทึบแสง ประกอบกับไฟเบอร์มีความแข็งแรงเหมาะต่อการใช้ทำกระดาษพิมพ์เขียวประเภทต่างๆ ได้

ประโยชน์ทางอ้อม

1. เห็ด ที่ระบบรากของไม้ยูคาลิปตัสจะมีเชื้อราไมคอร์ไรซ่าชนิดต่างๆ อาศัยอยู่ เป็นตัวช่วยดูดธาตุฟอสฟอรัสให้กับต้นยูคาลิปตัสได้มากขึ้น ช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตดี และปรับปรุงดินเสื่อมให้มีคุณภาพดีขึ้น เมื่อถึงฤดูฝนเชื้อไมคอร์ไรซ่าเหล่านี้ ก็จะแทงดอกเห็ดโผล่เหนือพื้นดิน เพื่อแพร่กระจายพันธุ์ออกไป คนจึงเก็บดอกเห็ดเหล่านี้ไปกินไปขายได้

2. เลี้ยงผึ้ง ดอกยูคาลิปตัสมีน้ำหวานล่อแมลงมาผสมเกสรและดูดเอาน้ำหวานไปสร้างรวงผึ้ง และไม้ยูคาลิปตัสมีดอกปีละ 7 - 8 เดือนหรือเกือบตลอดปี ซึ่งผิดกับพันธุ์ไม้ชนิดอื่นๆ ทั่วไป ที่มักจะมีดอก 1 - 2 เดือน/ปี จึงเป็นประโยชน์มากสำหรับการเลี้ยงผึ้ง น้ำผึ้งที่ได้จากดอกไม้ยูคาลิปตัสมีรสและคุณภาพดีเหมือนกับน้ำผึ้งที่ได้จาก ดอกไม้ชนิดอื่นๆ

3. สิ่งแวดล้อม ช่วยทำให้เกิดความสมดุลตามธรรมชาติ เช่น เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ พื้นที่อันเนื่องจากปริมาณน้ำที่ต้นไม้ยูคาลิปตัสดูดขึ้นไปคายน้ำออกทางใบ เป็นปริมาณกว่า 95 เปอร์เซนต์ มีส่วนช่วยทำให้ฝนตก ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของธาตุอาหารในดิน

4. เศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการปลูกสร้างสวนป่าเชิงพาณิชย์อย่างครบวงจร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่ปลูกยูคาลิปตัส จะมีแหล่งตลาดรองรับผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ และรายได้

5. สังคม สร้างงานในชนบท ทำให้คนมีงานทำ กระจายโรงงานอุตสาหกรรมไปสู่ชนบท

6. ประหยัดเงิน ลดเงินที่จะออกไปต่างประเทศ จากการที่จะต้องสั่งซื้อไม้ท่อนและวัตถุดิบเยื่อกระดาษเข้าประเทศ

11. การตลาดไม้ยูคาลิปตัส

ตลาดเป็นจุดหมายปลายทางของการจำหน่ายผลผลิตต่าง ๆเกษตรที่ปลูกยูคาลิปตัสก็เช่นเดียวกันที่ต้องการตลาดที่ดีสามารถนำไม้ไปจำหน่ายได้ง่าย สะดวก ราคาดี และไม่มีปัญหาในการขนส่ง หรือค่าขนส่งราคาไม่แพงนัก เพื่อที่จะได้มีรายได้ดี และมีกำไรมาก ยิ่งมีตลาดมากเกษตรกรก็ย่อมมีทางเลือกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าได้ตลาดที่อยู่ใกล้สวนป่าก็จะช่วยลดค่าขนส่งได้มาก ซึ่งกรมป่าไม้ได้พยายามรวบรวมตลาดรับซื้อไม้ยูคาลิปตัสในท้องที่ต่าง ๆ แต่รายชื่อบริษัท และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้โตเร็วที่เป็นแหล่งรับซื้อไม้ในเอกสารฉบับนี้ จะเป็นตลาดที่รับซื้อไม้ยูคาลิปตัสสำหรับนำไปทำชิ้นไม้สับ (Chipwood) เยื่อและกระดาษ (Pulp and paper) เท่านั้น แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีผู้ประกอบการ หรือพ่อค้าคนกลางในแต่ละพื้นที่ที่เปิดจุดรับซื้อไม้ยูคาลิปตัส ซึ่งกรมป่าไม้ต้องสำรวจเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ตลาดที่เป็นจุดรับซื้อยูคาลิปตัสมากที่สุดเพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรที่ปลูกยูคาลิปตัสได้มีตลาดในการตัดสินใจขายไม้ในอนาคต

บริษัทผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้ยูคาลิปตัส

ลำดับ	บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ที่ตั้งโรงงาน/จุดรับซื้อไม้	ประเภทกิจการ
1.	บริษัท สยามฟอเรสทรี จำกัด	99 ม.6 ถนนแสงชูโต (สายเก่า) ต.วังศาลา อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71130 โทร.(034) 615040-1	99 ม.6 ถนนแสงชูโต (สายเก่า) ต.วังศาลา อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71130 โทร.(034) 615040-1	ส่งเสริมปลูก/ จุดรับซื้อ
2.	บริษัท ฟีนิคส์ พัลพ์ แอนด์ เปเปอร์ จำกัด	75/120-121 อาคารโอเชียนทาวเวอร์ 2 ชั้น 42 สุขุมวิท ซอย 19 (วัฒนา) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร.(02) 6617283	99 ม.3 ต.กุดน้ำใส อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น 40310 โทร.(043) 433104-6 (ขอนแก่น) โทร.(043) 737406-8 (อุดรฯ)	ส่งเสริมปลูก/ จุดรับซื้อ/ โรงงานเยื่อกระดาษ
3.	บริษัท สมาชิกส่งเสริม จำกัด	903 หมู่ 2 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา 24120 โทร.(038) 599089-90	903 หมู่ 2 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา 24120 โทร.(038) 599089-90	ส่งเสริมปลูก/ จุดรับซื้อ/
4.	บริษัท อะโกรไลน์ จำกัด	122 อาคารเกษตรรุ่งเรืองพืชผล แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	903 หมู่ 2 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา 24120 โทร.(038) 599089-90	จุดรับซื้อ
5.	บริษัท บี พี เค วู้ดชิป จำกัด	57/7 ม.11 ถ.สุขุมวิท (สายเก่า) ต.บางปะกง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา 24130 โทร.(038) 531284	57/7 ม.11 ถ.สุขุมวิท (สายเก่า) ต.บางปะกง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา 24130 โทร.(038) 531284	โรงงานชิ้นไม้สับ/ จุดรับซื้อไม้

บริษัทผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้ยูคาลิปตัส (ต่อ)

ลำดับ	บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ที่ตั้งโรงงาน/จุดรับซื้อไม้	ประเภทกิจการ
6.	บริษัท อะโกแมท จำกัด	138 ม. 7 ต. ท่าตูม อ.ศรีมหาโพธิ์ จ. ปราจีนบุรี 25140 โทร.(037) 20 8587 FAX (037) 208586	138 ม. 7 ต. ท่าตูม อ.ศรีมหาโพธิ์ จ. ปราจีนบุรี 25140 โทร.(037) 20 8587 FAX (037) 208586	จุดรับซื้อไม้
7.	บริษัท เอกอุดม จำกัด	122 อาคารเกษตรรุ่งเรืองพืชผล ถ.สาธรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	94/1 ม.3 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา 24120 โทร.(038) 855055 ต่อ 5457	จุดรับซื้อไม้
8.	บริษัท สยามทรี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	518/5 อาคารมณียาเซ็นเตอร์ ถนนเพลินจิต แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10300 โทร.(02) 6520882-3	121/47 หมู่ 3 ต.พลูตาหลวง อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180 โทร.(038) 722272-6	ส่งเสริมปลูก/จุดรับซื้อไม้
9.	บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด	548 ถ.สรรพาวุธ แขวงบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทร.(02) 7449630-3 ต่อ 195	112 ม.1ต.บ้านทาส อ.แก่งคอย จ.สระบุรี 18110 โทร.(036) 252131-6 (สระบุรี)	จุดรับซื้อไม้
10.	บริษัท เอเวอร์กรีน พลัส จำกัด	117/9 ซอยสุขุมวิท 55 ถนนสุขุมวิท คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร.(02) 7129744	ม.11 ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี 15140	โรงงานชิ้นไม้สับ/จุดรับซื้อไม้
11.	บริษัท ปัญจพล พัลพ์อินดัสทรี จำกัด	323 ถ.สีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทร.(02) 2311100 -10	51 ม.3 ถ.ปทุมเสนา ต.ห่อหมก อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13190 โทร.(035) 201997-8	โรงงานเยื่อกระดาษ/จุดรับซื้อไม้

บริษัทผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้ยูคาลิปตัส (ต่อ)

ลำดับ	บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ที่ตั้งโรงงาน/จุดรับซื้อไม้	โทรศัพท์
12.	บริษัท ยูไนเต็ด เพาเวอร์เจนเนอร์เรชั่น จำกัด (ยู พี จี)	ชั้น 23 ห้อง 2318 อาคารเอ็มไทยเพาเวอร์ ออร์ซีซั่นเพลศ 87 ถ. วิทยุ ปทุมวัน กทม.10330 โทร.(02) 6279048	อยู่ระหว่างก่อสร้างที่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้เชื้อเพลิงจากไม้
13.	บริษัท เค เอม ไอ จำกัด	115 ม.11 ต.พรสำราญ อ.คูเมือง จ.บุรีรัมย์ 31190 โทร.(044) 613613 ,613631	115 ม.11 ต.พรสำราญ อ.คูเมือง จ.บุรีรัมย์ 31190 โทร.(044) 613613, 613631	โรงงานขึ้นไม้สับ/จุดรับซื้อไม้
14.	บริษัท ไทยวิทวัฒน์ จำกัด	64 - 70 ซ.สุกร 1 ถ.ตรีมิตร ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพน 10100 โทร.(02) 2384288	99 ม.6 ต.ปูฏาษี อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 โทร.(044) 514398	โรงงานขึ้นไม้สับ/จุดรับซื้อไม้
15.	บริษัท เอี่ยมไพบูลย์ จำกัด	185 ม.4 ถ. ราชสีมา - ปักธงชัย ต.ชัยมงคล อ.เมือง จ.นครราชสีมา 36000 โทร.(044) 357552 - 3	185 ม.4 ถนนราชสีมา - ปักธงชัย ต.ชัยมงคล อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000 (เลยสามแยกสวนสัตว์ไปประมาณ 30 ม.)	โรงงานขึ้นไม้สับ/จุดรับซื้อไม้
16.	บริษัท กิจทวี จำกัด	81 ม.4 ต.ใจใหญ่ อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 โทร.(044) 528454 - 5	81 ม.4 ต.ใจใหญ่ อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 โทร.(044) 528454-5	โรงงานขึ้นไม้สับและรับซื้อไม้ที่แปลงปลูก

แผนที่แสดงบริษัทและผู้ประกอบการที่มีความต้องการใช้ไม้ยูคาลิปตัส

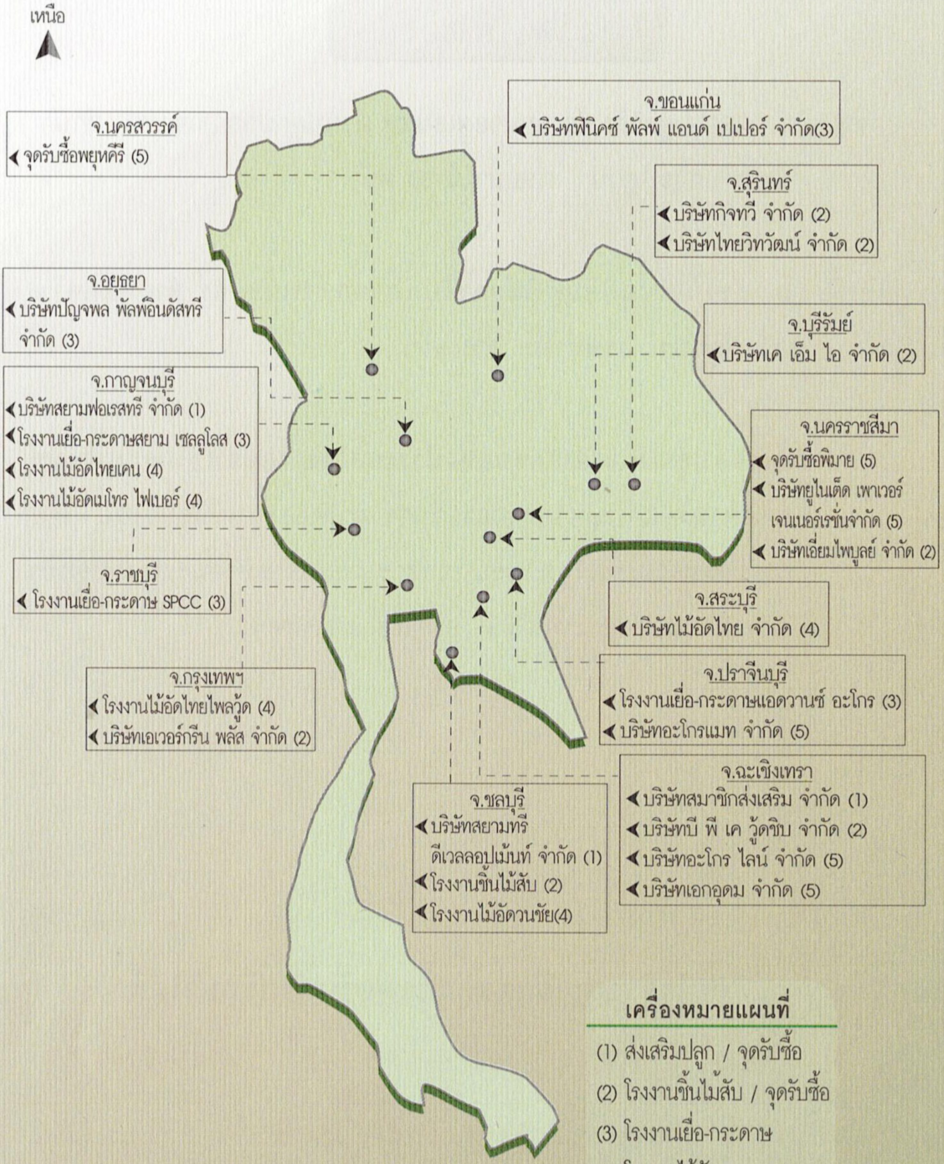

เครื่องหมายแผนที่

(1) ส่งเสริมปลูก / จุดรับซื้อ

(2) โรงงานชิ้นไม้สับ / จุดรับซื้อ

(3) โรงงานเยื่อ-กระดาษ

(4) โรงงานไม้อัด

(5) จุดรับซื้อ

เอกสารอ้างอิง

กรมป่าไม้. 2542 ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ 30 หน้า.

เริงชัย เผ่าสัจจ.ไม่ระบุปีพิมพ์ ไม้ยูคาลิปตัส เอกสารเผยแพร่ สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ 128 หน้า.

สมาคมรณรงค์ปลูกป่าภาคเอกชนแห่งประเทศไทย (สปอท.)ไม่ระบุปีพิมพ์ ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความยากจนชาวนาไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมภาครัฐ/เอกชน เอกสารเผยแพร่ สมาคมรณรงค์ปลูกป่าภาคเอกชนแห่งประเทศไทย (สปอท.) กรุงเทพฯ

สนใจรายละเอียดและติดต่อรับคำปรึกษาได้ที่

ศูนย์ให้คำปรึกษาการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ

โทร. 0 2579 5588

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า

กรมป่าไม้ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
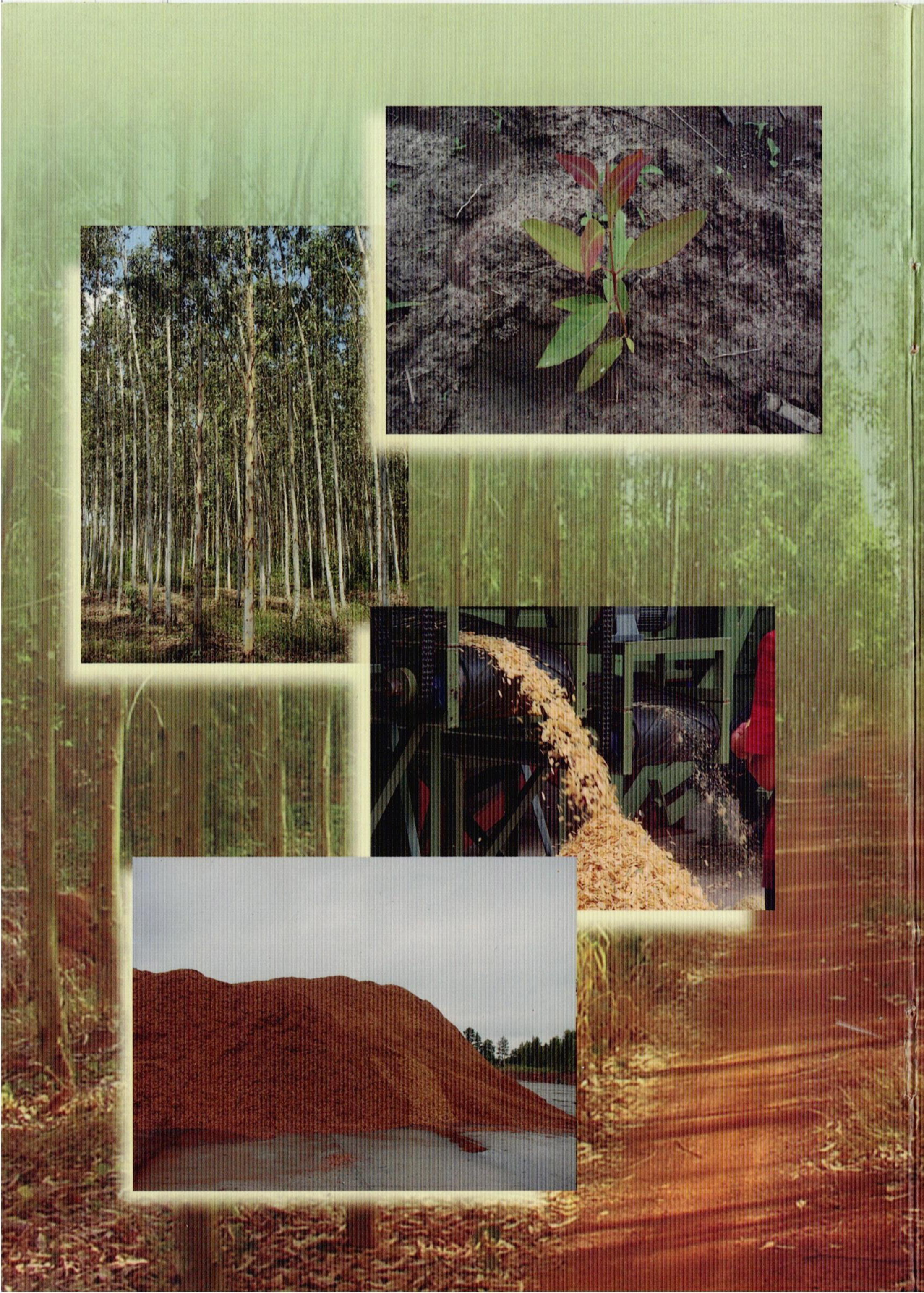
พิมพ์ที่ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ